

İç Anadolu Bölgesinde (Kayseri-Konya Arasında)Volkanik Şekillerin Arazi Kullanımına Etkisi

The effect of volcanic landforms on land use (between Kayseri-Konya) in Central Anatolia

Bekir Necati Altın^{1*}, Derya Kahvecioğlu¹

¹Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Niğde

Özet:

Çalışmamızda esas olan Kuzeyde Kayseri'den başlayıp güneyde Konya'ya kadar uzanan Niğde-Aksaray, Ereğli-Karaman-Karapınar çevrelerini de kapsayan alanda, "relief şekli ve arazi kullanımı" açısından volkanik topografya şekillerinin etkileri yerleşmelerin, ekonomik faaliyetlerin ve doğal risk alanlarının CBS tabanlı sayısal ortamda değerlendirilmesidir. Anadolu'nun Paleotektonik dönem levha hareketleri ile yükselimini takip eden Neotektonik dönem de volkanik topografyaya ait yüzlerce şekil toplulukları meydana gelmiştir. Bunlar morfodinamik ve morfoklimatik etken ve süreçlerin etkisinde şekillenerek günümüze kadar büyük oranda varlıklarını koruyabilmişlerdir. Anadolu insanı da bu topografyanın sunduğu imkanları kullanmış ve kullanmaya da devam etmektedir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlardan bazıları şunlardır. 1-Yerleşim alanları doğrudan volkanik alanların etkisi altındadır. Bu etki dolaylı olarak yerleşim ve ekonomik faaliyetlerin karakterini belirleyicisi durumundadır. 2- Eski yerleşli jenerasyonları adeta saklanmış bir mekan olarak özellikle tarım arazileri üzerinde varlıklarını hissettirmektedirler. 3- Tarımsal alanlarının dokusu (deseni) ve gelişimi potansiyel tehdit ve sorunları artırmaktadır. 4- Antropojenik yanlış uygulamalar başka sorunların da ortaya çıkmasına neden olmaktadır. 5- İyileştirme ve düzenleme çalışmalarında özellikle coğrafi yaklaşımların göz ardı edildiği, kısa süreli çözümlere gidildiği, toplumsal gerçeklik ve sürdürülebilirlik ilkelerine dikkat edilmediği de ortadadır.

Anahtar Kelimeler: Volkan topografyası, arazi kullanımı, yerleşme, İç Anadolu, Türkiye

Abstract:

In our study, the main object is evaluating the effect of volcanic topography forms, settlements, economic activities and natural risk areas in the digital environment based on GIS in terms of "the shape of relief and land use" in the areas ranging from Kayseri in the North to Konya in the South including the environment of Niğde-Aksaray, Ereğli-Karaman-Karapınar. In the Palaeotectonic period plate motions of Anatolia and the Neotectonic period following the right ascension, hundreds of the landform communities have occurred belonged to the volcanic topography. These could maintain their existence largely till present day forming under the influence of the morphodynamic and morphoclimatic factors and processes. The Anatolian people have used and continue to use the facilities offered by this topography. These are mainly results obtained in this study. 1- Residential areas directly under the influence of the volcanic fields. This effect is the status of indirectly determining the character of settlement and economic activities. 2- The old landform generations almost as a hiding place, especially on agricultural land make their presence felt. 3- The texture (pattern) and the development of agricultural areas increases the potential threats and problems. 4- Anthropogenic misapplications have caused to occur other problems. 5- In the improvement and regulation works, it is also obvious that particularly geographical approaches have been ignored, short-term solutions are used, the principles of social reality and sustainability is not to be considered.

Keywords: Volcano topography, land use, settlement, Central Anatolia, Turkey

* İletişim yazarı: B.N. Altın, e-posta: bnaltin@ohu.edu.tr